

Sygn. akt IV CSK 389/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa B. S.

przeciwko Z. S.

o uzgodnienie stanu prawnego nieruchomości ujawnionego w księdze wieczystej

z rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 29 września 2016 r., sygn. akt I Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), a problemy realizujące te przesłanki przedstawiła w formie dwóch pytań: 1) „czy w sytuacji, w której umowa darowizny nieruchomości jest bezskuteczna ze względu na dyspozycję art. 930 k.p.c., a w konsekwencji obdarowani nie zostali wpisani do księgi wieczystej jako nowi właściciele wieczystoksięgowi, wyłączenie rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych, ze względu na dokonany w księdze wieczystej wpis o zajęciu egzekucyjnym nieruchomości, wyłączona jest legitymacja bierna osoby wpisanej w księgę wieczystą jako właściciel w procesie o uzgodnienie treści księgi z rzeczywistym stanem prawnym w wytoczonym przez jednego z małżonków przeciwko drugiemu małżonkowi opartym na zarzucie przynależności przedmiotowej nieruchomości do majątku wspólnego małżonków, a nie majątku osobistego pozwanego małżonka”; 2) „czy w przypadku, gdy nieruchomość nabywana jest przez jednego z małżonków, według jego własnego oświadczenia z kredytu bankowego, przy czym z okoliczności sprawy wynika, że małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności ustawowej, a kredyt stanowił przeważającą część lub całość środków, z których zostało sfinansowane nabycie nieruchomości, przy czym nie określono w sposób skonkretyzowany innych źródeł sfinansowania nabycia danej nieruchomości to możliwe jest uznanie, w oparciu jedynie o oświadczenie małżonków zawarte w aktach notarialnych, że nabycie nastąpiło ze środków z majątku osobistego małżonka będącego stroną umowy nabycia nieruchomości?”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na okoliczności określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu mającego być źródłem wątpliwości interpretacyjnych, ich rodzaju i przyczyn, ale przede wszystkim wykazania, że wątpliwości te istnieją, co wiąże się z koniecznością przytoczenia odmiennych wypowiedzi orzecznictwa lub doktryny dotyczących przepisu mającego podlegać rozbieżnej wykładni. Chodzi w tym przypadku o rozbieżne wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a jeśli przepis nie był wykładany przez Sąd

Najwyższy, to rozbieżne wypowiedzi sądów powszechnych, lecz nie sądów pierwszej i drugiej instancji orzekających w tej samej sprawie, gdyż sąd drugiej instancji powołany jest do tego, by korygować uchybienia sądu pierwszej instancji w zakresie wykładni prawa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębny wywód spełniający powyższe wymagania (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nieopubl.).

Powódka nie zamieściła w skardze kasacyjnej uzasadnienia wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, który by spełniał powyższe wymagania. Jedynym przepisem powołanym przez powódkę jako wymagający wykładni jest art. 930 k.p.c. Przepis ten określa skutki zajęcia egzekucyjnego nieruchomości dla zakresu uprawnień jej właściciela - dłużnika egzekwowanego i dzieli się na cztery jednostki redakcyjne, z których każda odnosi się do innej kategorii czynności dłużnika i ich konsekwencji. Powódka nie sprecyzowała, w związku z którym paragrafem art. 930 k.p.c. mają pozostawać sygnalizowane przez nią wątpliwości. Przepis ten nie został zresztą przez powódkę objęty podstawami kasacyjnymi, w związku z czym nie może ona oczekiwać, że rozpoznanie skargi kasacyjnej w dopuszczalnych prawem granicach (art. 398¹³ § 1 k.p.c.) spowoduje wyjaśnienie reguł stosowania art. 930 k.p.c.

W odniesieniu do zagadnienia sformułowanego na tle art. 930 k.p.c. wskazać też należy, że przepis ten nie reguluje legitymacji w postępowaniu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, ale określa podmiotowe granice skuteczności zajęcia nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2009 r., II CSK 651/08, LEX nr 511997).

Problemem sformulowanym jako drugie z zagadnień, mającym związek z wykładnią i stosowaniem art. 31 § 1 k.r.o., Sąd Najwyższy zajmował się ostatnio na przykład w wyroku z 17 maja 1985 r., III CRN 119/85 (OSPika 1986, nr 9-10, poz. 185), w którym wyjaśnił, że w systemie obowiązującego prawa rodzinnego, przyjmującego jako zasadę reżim ustawowej wspólności majątkowej, można skonstruować domniemanie, według którego określone rzeczy w transakcji

dokonywanej przez jednego tylko z małżonków zostały nabyte z majątku dorobkowego w interesie (na rzecz) ustawowej majątkowej wspólności małżeńskiej. Natomiast nabycie określonej rzeczy z majątku odrębnego małżonka musi wynikać wyraźnie nie tylko z oświadczenia współmałżonka, ale także - i to przede wszystkim - z całokształtu okoliczności istotnych prawnie z punktu widzenia przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2001 r., II CKN 1194/00, niepubl.; postanowienia Sądu Najwyższego z 6 lutego 2003 r., IV CKN 1721/00, z 2 marca 2012 r., II CSK 363/11, z 25 listopada 2016 r., V CSK 145/16). Rozważenia takich okoliczności dokonały Sady obu instancji orzekające w sprawie, a Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nieopubl.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

jw

r.g.